

# Et godt samfund for alle generationer

Bjarne Hastrup

Adm. Direktør

Folketinget 3. Februar 2016

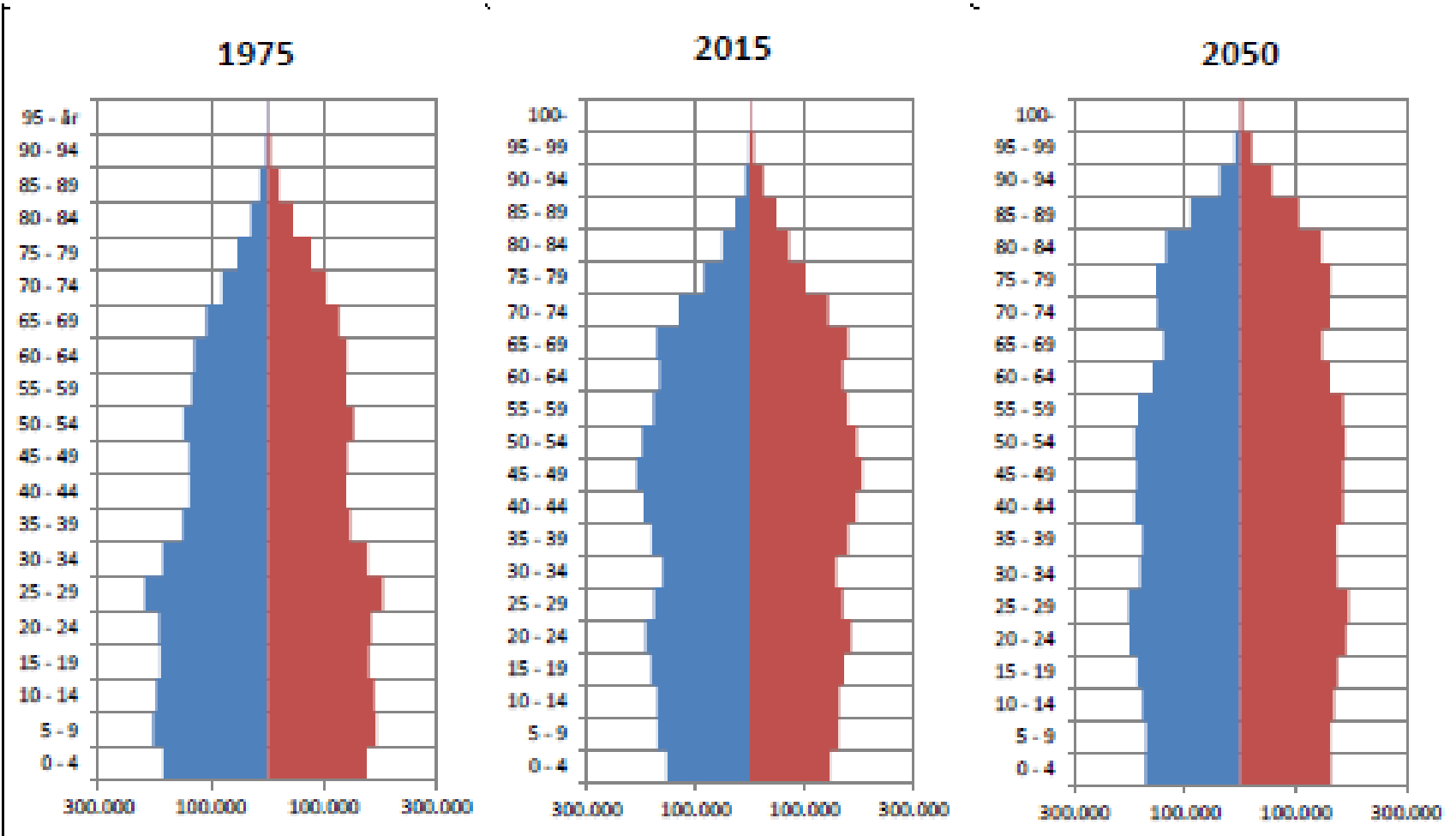
## Nye ældre – hvem er de?

- De 65+årige udgør knap 28 pct. af befolkningen
- Danmarkshistoriens største generation: 96.000 babyer født i 1946
- Social revolution i 60´erne: 250.000 kvinder ud på arbejdsmarkedet
- 115.000 af de 65+årige er nu erhvervsaktive
- Endnu flere i fremtiden på grund af "Tilbageføringsreformen"
- Gennemsnitlig levealder for kvinder ca. 83 år og for mænd ca. 79 år
- De fleste 65+årige bor sammen i par. Men 14 pct. af kvinderne og knap 10 pct. af mændene er skilte
- Fire ud af 10 bor alene: 41 pct. af de 65+årige
- 15 pct. af de 50 – 89årige, som bor alene, lever som cola´er: et par i to hjem
- De fleste ældre er ressourcestærke: økonomi, helbred og sociale relationer
- De fleste bor i parcelhus. De ældste: flere i etageboliger
- 13 pct. af de 80+årige bor i plejehjem
- 84.000 danskere er demente – de fleste er over 80 år

# Bliver ældre ikke alt for dyre for samfundet? NEJ

- Vismændene: Danmarks finanspolitik er holdbar på langt sigt!
- Flere ældre, ikke flere pensionister
- I 2060 over 500.000 flere 65+, men stort set samme antal folkepensionister
- Vi arbejder længere!
- Er mere selvfinansierende!
- Bliver sundere!
- Ældre er ikke problemet, men en del af løsningen
- Overskud på betalingsbalancen siden 2010
- Vores velfærdssystem er en konkurrencefordel.

Figur 1. Befolkningspyramider

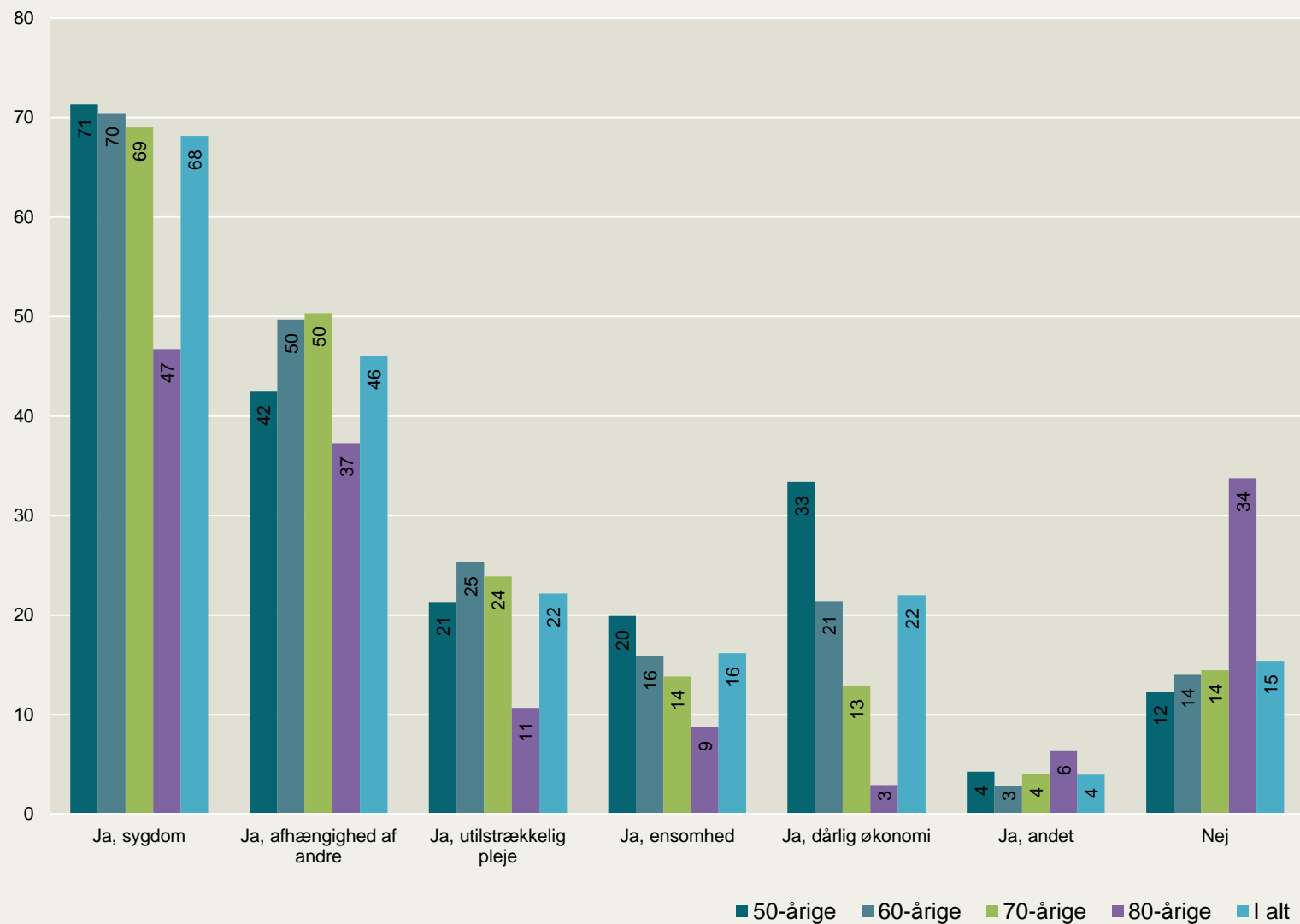


Kilde: [www.statistikbanken.dk](http://www.statistikbanken.dk); FRDK115, BEF1

# Vest og Øst

- I *Vesten* er vi glade, fordi forskerne fortæller os, at vi bliver raskere og friskere som gamle end vores forældre
- Men vi ser livet som en bakke, hvor det uafvendeligt går nedad med døden som slutpunkt
- I *Østen* tænker de på livet som en U-form, hvor børn og gamle er de frie. Børnene, fordi de endnu ikke er inde i en verden af forpligtelser og krav
- De gamle, fordi de har sagt farvel til dem og har fået en pause til at komme tilrette med det hele, inden døden sætter det endelige punktum.

Pct. **Figur 1 - Forhold i fremtiden, som du frygter**

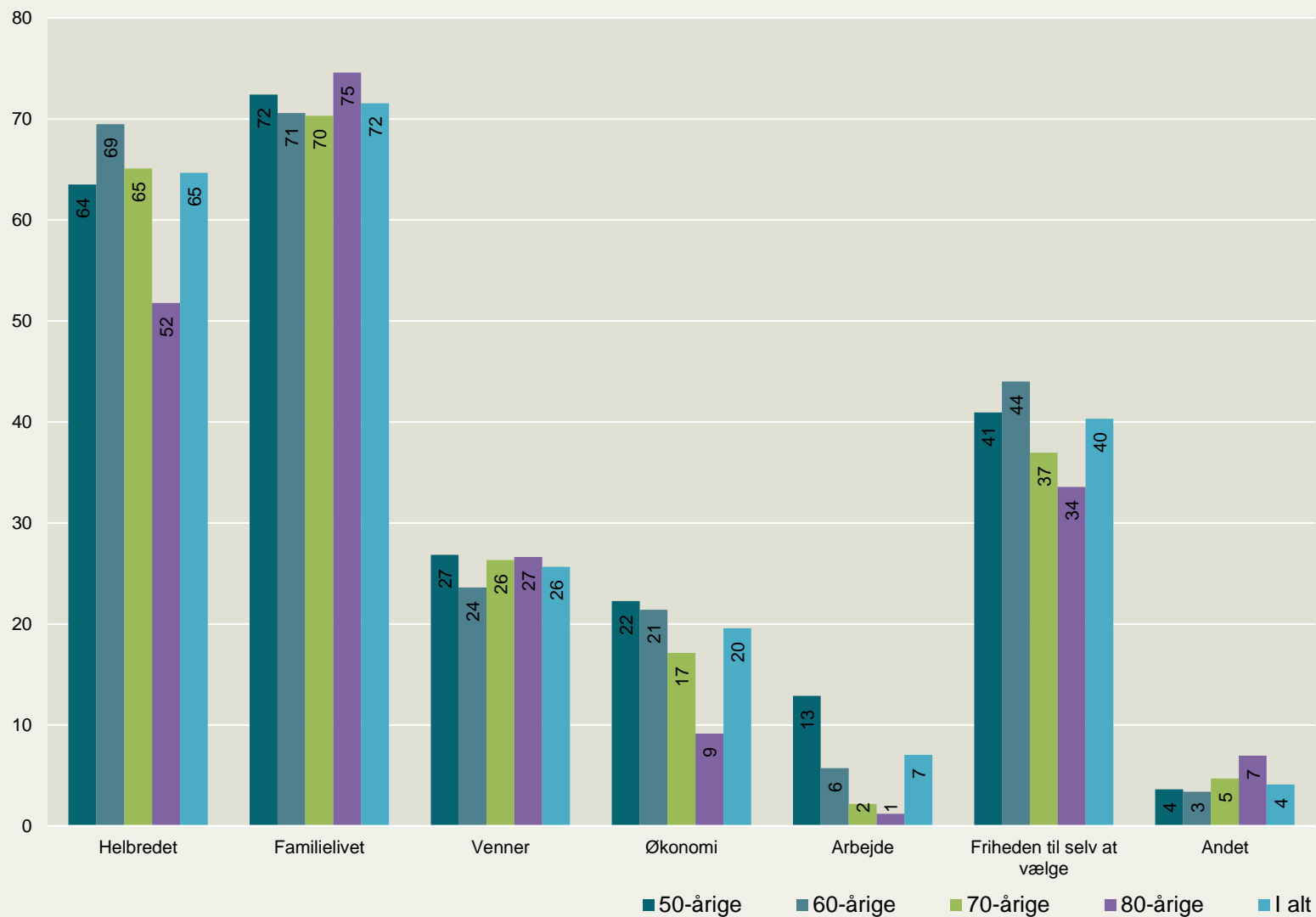


Spørgsmål: "Er der forhold i fremtiden, du især frygter?"

I alt har 4.136 personer svaret.

Det har været muligt at angive op til tre svar. Procentandelene summer derfor til mere end 100.

Pct. **Figur 2 - Hvad gør dig lykkelig?**

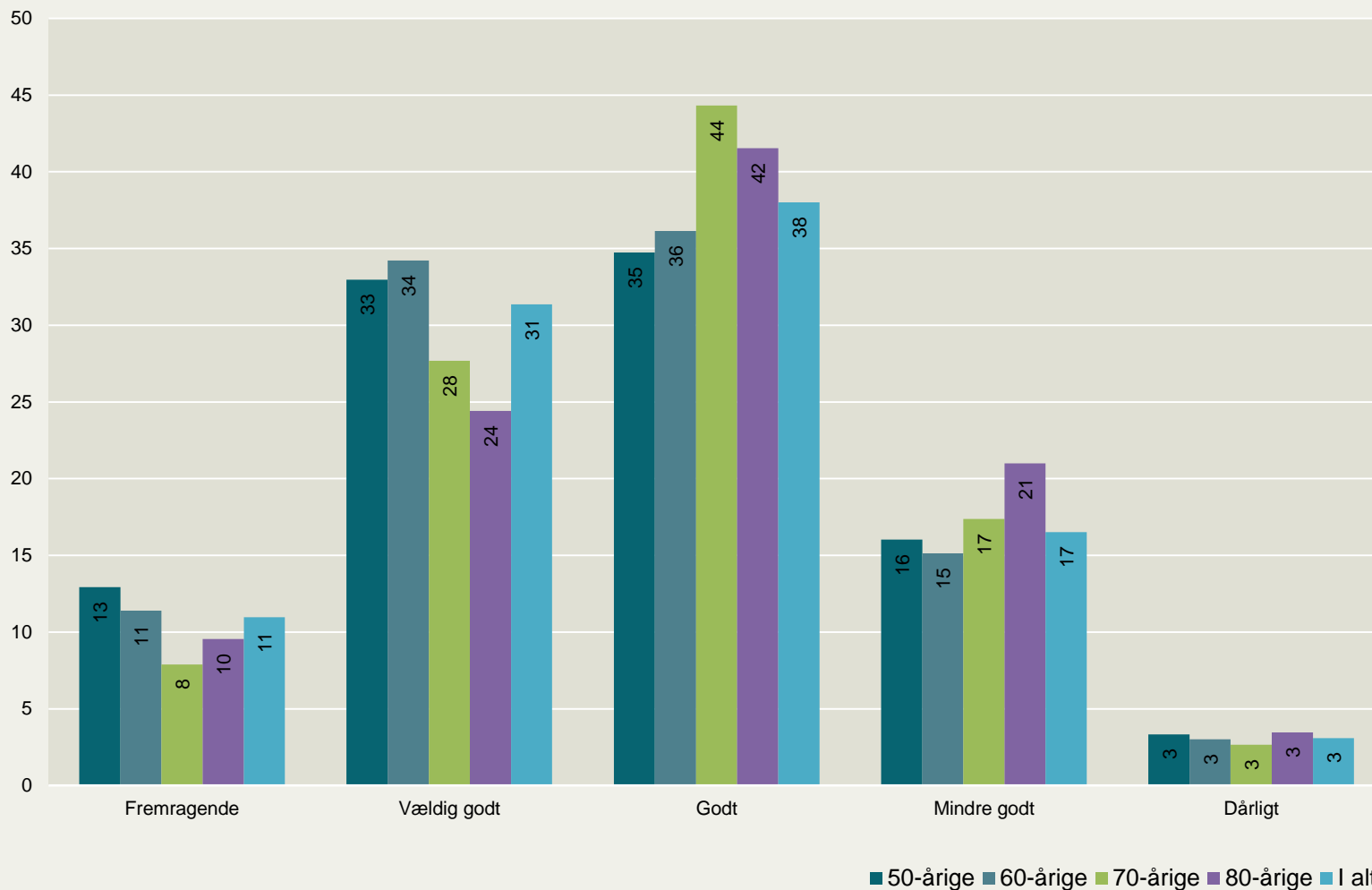


Spørgsmål: "Når du tænker på hvad, der gør dig lykkelig - hvad tænker du så på?"

I alt har 4.136 personer svaret.

Det har været muligt at angive op til tre svar. Procentandelene summer derfor til mere end 100.

Pct. **Figur 3 - Selvvurderet helbred**



Spørgsmål: "Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?"  
I alt har 4.136 personer svaret.



# Frivilligt arbejde

- Center for Frivilligt Arbejde: Knap halvdelen af alle 70årige er frivillige. Nu ligeså aktive som andre aldersgrupper
- Mere end 17.000 frivillige i Ældre Sagen som besøgsvenner, børnehavenvenner og skolevenner, lektiehjælpere, demens-aflastere, spisevenner, motionsvenner mm. Har hjulpet 74.000 ældre med internettet
- Vi har 52 sorg- og livsmodsgrupper og 451 vågekoner og vågemænd
- Næsten 68.000 lokale medlemsarrangementer.

# Livskvalitet og værdier hos ældre

- Der er en stor *social energireserve* i de nye ældre. De *kan selv – vil selv*, når de rigtige rammer og muligheder er til stede. De er antiautoritære, krigsbørn og mange tilhører 68 -generationen
- Krigen har lært dem at tro på *det civile samfund* som bindemiddel og fundament i det moderne samfund ved siden af marked og stat. Flere og flere vil flytte i *bofællesskab*
- De tror på, at *generationssamarbejde* styrker sammenhængskraften i vores samfund. Familien giver *identitet og lykke* trods opbrud i kernefamilien
- Bedsteforældre støtter børn og børnebørn ved sygdom og i kriser fx skilsmisser. 30 pct. af bedsteforældrene træder til ved sygdom og sparer samfundet for 446.000 fraværsdage ifølge notat fra *Dansk Erhverv 2012*.

VIL DU  
FLYTTE I  
BOFÆLLESSKAB  
MED MIG ?



# Bedsteforældre – en beskyttende faktor

Bedsteforældre betyder:

- Gensidig fortrolighed, omsorg, tillid, kærlighed, forståelse, at lave noget sammen
- Bedsteforældres nærvær, interesse og omsorg støtter børnenes sociale kompetencer og fremmer en sund adfærd
- Selvom forældrene er skilt, er børnebørnenes forhold til bedsteforældrene som regel godt
- En undersøgelse fra *Center for selvmordsforskning, december 2015*, som omfatter 3000 unge mellem 13 og 19 år viser, at 53 pct. af teenagerne med et godt forhold til bedsteforældre har mindre risiko for at skade sig selv.

# Ensomhedens tabu skal brydes

- 210.000 danskere - eller 5 pct. af os - føler sig ofte eller altid ensomme
- Andelen af ensomme er størst blandt de unge (16-29 år) og de ældste (85+ år): 6.4 pct. af de unge og 5,2 pct. af de ældste er ensomme
- De mindst ensomme findes blandt de 65 – 79årige. Her føler kun 2,6 pct. sig ensomme
- Risikoen for ensomhed er størst, når man er ugift, fraskilt eller uden tilknytning til arbejdsmarkedet

# Når kurven knækker

- Immunforsvaret svækkes, når man udsættes for langvarigt stress. Markant højere dødelighed lige efter tab af ægtefælle – især for mænd
- Gamle mennesker kan have det rigtig godt, indtil kurven knækker. Svært at komme i balance – både fysisk og psykisk
- Mange dør af hjerteanfald, lungebetændelse og andre infektioner efter tab af ægtefælle
- 70+årige mænd begår selvmord 5 gange så hyppigt som kvinder - uanset at selvmordsraterne generelt er faldet i de forskellige aldersgrupper de sidste 10 år.

# Lykken bor i det sociale liv

- Hjerneforskning: Ensomhed er lige så usundt som rygning og svær overvægt. Lykke er samvær med andre mennesker
- Derfor har Ældre Sagen taget initiativ til Folkebevægelsen mod Ensomhed – over 50 organisationer er med
- I 2016 arrangerer Folkebevægelsen en kampagne: *Danmark spiser sammen*. Vi er vant til at mødes om måltidet. Det er en del af vores kultur. Derfor er det fælles måltid i hverdagen et godt afsæt for at bekæmpe ensomhed
- Kampagnen skal skabe grobund for tusindvis af lokale fællesmåltider. På land og i by. På tværs af generationer, kulturer og naboskaber.

# Resultater i regeringsgrundlag, finanslov 2016, satspulje mm.

- En milliard til værdig ældrepleje i kommunerne
- National handlingsplan for ældre medicinsk patient
- Målrettet nedbringelse af overbelægning på sygehuse
- Plan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen
- National handlingsplan for demens
- Fast tilknyttede læger på plejehjem og medicingennemgang
- Pulje til styrket sammenhæng mellem sektorerne for svageste ældre
- Midler til opfølgende hjemmebesøg efter udskrivning
- Nationale kliniske retningslinjer målrettet svageste ældre patienter
- Pulje til bedre livskvalitet på plejehjem/plejeboliger.



## Ældre er kulturbærere – i et samfund med mange krav

- Ældre er kulturbærere – de bærer fortiden ind i nutiden og de er med til at fastholde de gode demokratiske værdier!
- Pårørende, frivillige, civilsamfund – store ressourcer, men også pres for, at de skal overtage opgaver fra det offentlige
- Vi skal klare os selv længere – ”hold dig sund!”, rehabilitering osv. – men hvordan sikrer vi, at de svageste ikke lades i stikken?
- Vi skal alle arbejde (meget) længere – men er arbejdsmarkedet klar til det?
- Demens – voksende udfordring – styrket indsats for mennesker med demens og deres pårørende afgørende nødvendigt